

ТРАНСЦЕНДЕНТНАТА ЛЮБОВ В „ПОДИР СЕНКИТЕ НА ОБЛАЦИТЕ“

В памет на Атанас Стоев -
поетът, който обичаше Яворов и Любовта

Любовният сюжет в „Подир сенките на облаците“¹ се гради от най-малко четири типа стихотворения: стилизация на фолклорни и Ботеви мотиви (в „Антология“), интимно-изповедни (в „Безсъници“ и „Прозрения“), с историко-легендарна подложка („Царици на нощта“) и творби, обговарящи в трансцендентен план любовта. В този текст ще разгледам последната група.

Трансцендентните измерения на любовния сюжет в „Подир сенките на облаците“ най-пълно се проявяват във втората половина на „Безсъници“ и „Прозрения“. Тук множество стихотворения проблематизират любовта, без да инсценират нейното съпреживяване (както е в първата половина на тези дялове), а я наблюдават, коментират я, разговарят с нея. Личното любовно чувство се превръща в идея за Любов. Тя е трансцендентно усещане, необяснимо за емпиричния човешки опит. И неслучайно тъкмо в тях слепотата и в някои случаи глухотата на лирическия субект са обозначени в своята крайност. *Виждането–невиждане и чуването–нечуване* вече преминават в слепота и глухота, виждането и чуването се осъществяват чрез свръхземен усет, прекрачил преградата на сетивното зрение и слух. Всевиждащото око и всечуващото ухо на лирическия Аз търсят неназовимите и неотгадаеми тайни на Любовта.

Ако в първата половина на „Безсъници“ любовта е изповядана в търсен диалог с любимата (деветте поредни стихотворения от „Насаме“ до „Среща“), във втората половина творбите, говорещи за любов, я анализират. В „Дни в нощта“ начело на редицата „скъпи мъртвци“ е „моята любов/ с изпъстрена от рани гръд“, а след нея са вярата и надеждата. Без да са подредени един след друг (тук разказът става пределно фрагмента-

¹ Тази статия е трета част от по-голям текст, коментиращ любовния сюжет в „Подир сенките на облаците“. Първите две части са публикувани както следва: *Любовният сюжет в „Подир сенките на облаците“*. – В: *Славата на поета. 120 години от рождението на Яворов. Нови изследания*. В. Търново, 1999, с. 60-76; *Двете хубави очи*. – В: *Литературата – зони на ерогенност*. В. Търново, 2000, с. 99-106.